

Sermo

paupera exim. antea. voleto hagiis.

XXXVII

hoies in fetore luxurie vitam finire. Tertio ve
nire non est dignus. qd sordida ueste induitus est.
Siem indignus fuit stare in nuptijs qd non ha
bit vestem nuptiale. Math. xxii. Ultimi
nus est indignus qd habet vestem vituperabilem. hi
sunt qd se excusant a cena celesti et qd tot sunt iō
pauci veniūt. Iz multi sunt vocati. Iō legimus
Num. xxxi. Qd sedecim milibz aiabuz hoim
non cesserūt i pte dñi. nisi. xxxii. aie. Restat nūc
videre que sunt excusantij punitioes. et sunt
tres. Prima est segregatio a portio btoz. Et
hanc ponit dñs in fine euāgelij dicens. Vico
vobis qd nemo viroz illoz qd vocati sunt gusta
būt cena meā. Secunda est subsannatio pctoz qd i
iudicio deus et angeli et hoies et demones sb
sanabūt et deridebūt fatuos pctores. qd di
uinias vocatoes neglexerūt. iuxta illud puer.
I. Vocau et renuistis tē. Et infra. Et ego qd
i interitu vestro ridebo et subsannabo vos cū
vobis qd timebatis euenerit. Tertia est cruci
atio ppetua tormento. Esa. vi. Eligam illu
siones eoz et qd timebant adducā eis qd vocau
rno erat qd rñderet. Non sic de bonis et iustis qd
deū vocantē audiūt. Audiunt inquā p obedi
entiam pceptoz obseruantia. hi in cena po
nenſ lucentes sicut stelle in ppetuas eternita
tes. Baruch. iii. Stelle vocate sunt et dixerūt
ecce assumus. et luxerunt ei in iocunditate qui
fecit illas.

Dñica scda p festū sc̄tē Trini. Sermo. ii.

Xorē duxit et iō
no possū venire Lu. xiiiij. Experiē
tia qd est rerū magistra sepe oñdit qd
mus qd intrat p̄ptuariū macilēt ibicqz inueit
lardū carnes v̄l caseū et hmōi comedit et impig
uaf. cūqz dñs venit querens murem vult fu
gere p̄ foramen artū p qd intravit sed p̄ ping
uodine no p̄t extire. siccqz capif et necat. Oho
raliter. per mures h ad p̄ns intelligunt hoies
qd sic mus ab humo d̄r eo qd ex hūore terrena
scatur. Nā humus terra d̄r. Hic etiā hō ab hu
mo est dictus. eo qd delimo terre est formatus
Gen. ii. Ideo d̄r de hoibus Eccl. iij. Peter
ra facta sunt et in terrā pariter reuertenſ. Et qd
sunt de terra que est vilissimum et infimū elemen
tum. iō ridiculous est qd querūt dñnum terre
nū. Hic ut de quo d̄r in hodierno euāgelio
qui villā dñij mūdanī chare emit ppter quod
detalibz dicit Boe. lib. ii. de ps. phi. psa. vij.
Que est ista expetibilis. i. valde desiderabilis
vra ac p̄clara. i. nobilis potētia. q. d. nulla. no
ne alia terrena p̄sideratis quibz p̄sidere vid
amini. si em̄ inter mures videres vñ aliquę
ius sibi atqz p̄tatem p̄ ceteris vendicantem. i.
v̄surpantem sup̄ alios mures. qd mouereris
cachinno. i. risu qd derisibile esset. et talis pote

stas terrena. s. derisibilis que non extendit se
nisi ad corpus. Quid no si tu corpus spectes
hominis est ibecilliū. i. obilius in hōse. q. d.
nil. quos. s. hoies muscularz sepeqz morbus i se
creta. i. in interiora hoies queqz reptantium. i.
serpentū necat introit. In qd declarat qd hō ē
mure debilior. imo paruissimo mure qd muscu
lus ē diminutiū a mure. Iste qdē hō ad istar
muris macillēt et nud⁹ intrat in p̄ptuariū
hō mūdi. Juxta illud Job. i. Nudus ingress⁹
sum in hūc mūdū et nudus reuertar illuc. Cui
alludit apls. i. Thi. vij. Nihil intulim⁹ in hūc
mūdū. haud. i. nō dubiū qd nec auferre qd pos
sumus. nā quo ad corpus nudi et macilenti in
mūdū intramus qd notū est. Hīl qd ad animā
qd aia in p̄ncipio sue creatiōis est tanqz tabula
rasa in qd nihil ē depictū. vt di. phs. Cū in hūc
mōm hō intrauerit iuuenit carnē. i. carnalem
voluptatē qd se tñ impinguat atqz replet qd ad
deū. vñ qdū ad aiam venit puenire nō p̄t. iō
di. Aristo. de pomo et morte. Ne aie peccatri
ci qd hō posse redeudi ad locū suū vñ itrauit
qd turpia opa et delectatoes corporis impediūt
eius ascenlum. Hic p̄z de isto qd hō duxit vxorē
carnalē voluptatē qd nō potuit venire ad cenā
celestē vt patuit ex verbis suis vxorē duxi. et
iō nō possum venire. In quibus duo fac p̄nci
paliter. p̄mo gloriae de carnali volupitate. ibi.
vxorē duxi. sc̄do sepatur a celesti hereditate.
ibi. nō possum venire. Ibi nota qdū suffic ad
ppositū vxor ducif trib⁹ modis. vicz actu for
nicario. dānato adulterio. et licito m̄rimonio
aut cōiugio. Idimo qd ducif vxor in actu for
nicario. cū vicz solut⁹ cū soluta carnalis se con
iungit. et hō ptingit vel p̄ficiſ ex tribus cauf v̄l
circūstantijs vicz ex locali amenitate et soci
ali cōmunitate. et ex dissoluta iocunditate. Idi
mū p̄z Gen. ii. qd loci amenitas fuit quibusdā
cā luxurie cū dicebant nullū pratū sit qd nō p̄
transeat luxuria nostra. q. di. nullus locus de
lectabilis sit et amenus in quo nō luxuriemur
vt amenitas cōferat delectationē vt dicit Ro
bertus Holc. lec. xxij. Ideo dicit metrista. Si
venerem vitare vellis loca tpa vita. Nam loc
et tps pabula prebent ei. Sc̄dm patet qd si ali
quis est socialis feminis et continuus de faci
litabit in peccata fornicatiōis. sicut ponit ex
plū beatus Greg. iij. dial. de Andrea fothna
ne ciuitatis epo. qd̄z vñtā plena virtutibus du
ceret seseqz sub sacerdotali custodia in arto cō
tinentie custodiret. Sed qm̄ sanctimoniale
feminam cōfisus de sua cōtinentia secuz p̄mi
sit habitare. antiquus hostis hunc ad amorez
illictuz hui⁹ feminine cepit instigare qd et nephā
da cepit cogitare. et nisi postea diuina miseri
cordia fuisse p̄ quendam iudeū premonit⁹ in
peccatū nephandi libidinis corruisset. et ideo
G

Dñica secūda post trinita.

non solū illā sanctimoniale. s. et oēm feminam quā in obsequo eius habuit expellebat. **I**ō beatus Greg. ibidē dicit. Qui corpus suū p̄tinē tie dedicant habitare cū mulierib⁹ nō p̄sumāt ne ruina tanto mente repentina surripiet q̄nto ad hoc qd male p̄cupiscit etiā p̄sentia cōcupi- te forme famulatur. idē di. lxxij. c. **V**olumus dicit **H**imacho ep̄o. volum⁹ vt sacerdotes p̄- hiberi debeant ne cū mulieribus querent. ex cepta dūtaxat matre vel sorore. ppter qd etiā dicit poeta de muliere iniqua. D̄rosequitur si tu sequeris fugiendo fugatur. Si cedis cedit. si fugis ipsa fugit. Ergo fuge tactū. ne pes p̄cedet in actū. **T**ertiū patet Judith. xij. de Ho loferne qui cum esset in dissoluta iocunditate: et bibisset vinū multum nimis. captus amore **J**udith iussit eam ad se in cubiculum introdu ci. Et patet q̄ ex illis tribus integrā fornicatio. Sed hic incidit et oris vna dubitatio. vt fornicatio sit peccatū mortale. Ad hanc dubitationem simpliciter dicit q̄ sic. q̄r apls eā numerat inter mortalia. ad Gall. v. Manifesta sunt opa carnis. que sunt fornicatio. scz soluti- cum soluta. immūdicia. s. q̄tum ad vitiū cōtra naturā. impudicitia q̄tū ad exteriorē in hone statem in aspectu et tactu et luxuria rē. Et seq- tur. qui talia agunt regnū dei possidere n̄ p̄nt. **r. b.** Aug. di. xxv. s. **A**lias. fornicatiōe; nume rat inter mortalia cū dicit. sacrilegiuz. homici- diū. piurium. adulteriū. et fornicatio. Et sub- dit. Si quis de illis peccatis in se dominari p̄misericōigne nō purgatorij. sed eterna illuz flā ma cruciabit. Sed glosa hoc intelligit. si d̄ eis nō cōtritus et cōfessus fuerit. Si hic autē d̄ il- lis cepit penitere et nō pficiit penitentiā. h̄ pfici et eam in purgatorio. Ideo fornicationē esse illicitā pbat apls. j. Cor. vj. quattuorratio nibus. **D**rima rō ē ista. fornicatio impedit ne corpus fornicatoris suscitetur in forma glori- osa vt p̄formet corp̄i claritatis xp̄i. ergo nō ē licita. ppter qd dicit alibi. Qui seminat in car- ne de carne et metet corruptionē. et sic non ha- bebit glorificationē et incorruptionē. ad Gall. viii. **H**cda rō est alia peccata inficiūt solū ani- mā. q̄r nō pficiūt. s. delectatiōne carnis sic auaritia. inuidia. odio. et h̄mōi. Fornicationō solū animā sed et corp̄o coinqnat. q̄r pficiit dele- ctatione corporali intantū vt intellect⁹ absorbeat et h̄o sic equus et mul⁹ efficiat. Gula ei⁹ pficiit in delectatiōne corporis. illa tñ delectatio nō ē ita vehemēs q̄r absorbeat intellectū. Dōt tñ dici cū apls dicat. Omne p̄ctm est extra corp̄o p̄ter fornicationē q̄ i fornicatōe itelligit gula eo q̄r gula luxurie p̄parat materiā. **T**ertia rō ē. q̄r hi- cut p̄ baptisimū q̄libet fit membr⁹ xp̄i mysticuz si p̄ fornicationē q̄libet fit meretricis mēbruz igit̄ nō ē licita sed horrenda. pbaſ ei Gen. ii.

Erit inq̄t duo in carne vna. qd d̄r d̄ actu m̄ri- moniali. Et sile ē de actu fornicatoris s. nō i to- to. **Q**uarta rō sicut p̄ grām baptismalē q̄libet fidelis fit templū spiritus st̄ti. sic p̄ fornicatōe fit templū dyaboli. iḡt sūme est cauenda et magi- q̄ alia vitiā. nā i alijs vitijs q̄to pl̄ descendit h̄o ad cogitanduz p̄ticulares cōditiones. tāto pl̄ inuenit vñ p̄ctm sibi displiceat et se ab illo retrahat. in fornicatōe vñ q̄nto plus descēdit ad cogitandū p̄ticulares p̄ditiōes et cogitatōnes i oculū et tactib⁹ et silib⁹ tāto pl̄ inualescit tēptatio pp̄t qd b̄ p̄ctm vincit occasiōes vitiā do et cogitatōes fugiendo. **i**o di. apls. j. Cor. vij. **F**ugite fornicationē. et idē apls ad Eph. v cuž dixisset ois fornicator aut imūd⁹ aut au- rus qd est ydolorū fuit. nō h̄ hereditatē xp̄i et dei. statim subiungit. Nemo vos seducat in anib⁹ vobis. di. glo. dices fornicatōz aut imū- dīcīa et ē esse naturalia et vñr nō puniēda. **N**ā b̄ q̄dā dicebāt Beguthardi et beginie. s. q̄ mul- lieris oculū cū ad h̄ inclinat natura nō est mor- tale p̄ctm. Act⁹ aut carnal ad hunc natura inclinat. p̄ctm nō est. maxime cū tēptaf exercēs Quoru error reprobat in clemen. de here. ad nostrū. **H**z h̄ iā dicta instaret alijs. vñr q̄ for- nicatio nō sit p̄ctm mortale. q̄r nullū p̄ctm ca- dit sub diuino p̄cepto. **S**ed **O**see p̄phete pie- ceptum fuit. c. j. **V**ade sume tibi v̄xoz forni- cariam et fac tibi filios fornicationū. Et beat⁹ Amb. sup illo verbo. j. ad Thimo. iiiij. Exer- cete ad pietatem. **O**is summa discipline xp̄ia ne in misericordia et pietate est quā si alijs le- quens lubriscū carnis patiāt sine dubio vapu- labit. s. nō pibit. Ecce dīc nō pibit. q̄ mortale nō est. quia nō nisi p̄ p̄ctm mortale h̄o peribit. Ad prūmū de Ozea di. Rober. Holcot lecti. xxij. q̄ dispositio dei p̄cipienti feç q̄ nō ēt pec- catum qd als peccati fuisset. sicut de homici- dio qd abraam voluit in filio cōmississe. **G**en. xxij. **A**lij aut̄ dicit q̄ dñs p̄cipiēdo fecit suam que p̄us nō erat sua. Ad scđm dicendū q̄ Am- brosi. nō negat q̄ fornicatio sit peccatū morta- le. sed vult q̄ pietas iuuat h̄oiem ut liberetur a pena eterna. si tamen dīsistat et peniteat. **J**ē potest esse dubiū vtrum i fornicatōe ceteri pa- ribus plus peccat vir vel mulier. di. san. tho. in li. iiiij. di. xxxv. q. v. ar. iiiij. q̄r vir. **E**t rāto est q̄r plus de bono habet ratōnis. lic̄z mulier ha- bet plus de materia temptatōnis q̄r magis est fragilis. **S**ed cōtra ista videt esse brūs Aug⁹ de adulterio cōiugator. et ponif. xxxij. q. vij. c. indignant. **I**ndignant inq̄t mariti si audi- unt adulteros viros pendere similes adulte- ris feminis penas cum tanto grauius eos pu- nire oportuerit q̄tomagis ad eos p̄tinet et vñ- tute vincere et exemplo regere seias. Ad istud dicit Rober⁹ Holcot. lec. xl. q̄ licet vir q̄tū

Sermo

XXXVII

ad unā circumstantiā grauius peccat puta q̄sum ad hoc q̄ magis tenet vigere ratiōe & virute cōpensando. tñ s̄m oēs circumstantias mulier magis peccat. beatus Aug. nō loquitur i dicta autoritate nisi de sola circumstantia & nō tūtationis que in viro debet p̄eminere. hāc tamen viā vīz q̄ vir plus peccat. tenet Petr⁹ detarento. di. xxij. q. iiiij. Peccat tñ plus mulier cōtra bonū matrimonij. scđo ducitur vxor in damnato adulterio. & hoc tripliciter. pri mo cū legitima peccat cū soluto. scđo cuž legiti m⁹ peccat cū illegitima. tertio si legitim⁹ pec cat cuž legitima. primū graue. secundū graui us. tertiū grauissimū. Circa hoc querit. vtrū in actu adulterij peccat plus vir q̄ vxor. & videretur q̄ non plus peccat. q̄ ad penā adulterij diuiniū vtrorūq̄ celebrat ergo a pari ratiōe cuž pena adequari debent in pctō & videſ q̄ e qualiter vterq̄ peccet. antecedens patet in canone. xxij. q. v. p̄cepit. vbi dicit. apud nos qđ nō licet feminis equē nō licet viris. & eadē seruitus pari conditiōe cēseat. & Inno. papa. xxij. q. v. christiana. & allegat magister in. iiij. di. xxxv. christiana religio adulterii in vtrorū seru pari rōne condemnat ergo pari peccato peccant. Ad questionē discendū q̄ ceteri paribus plus peccat vxor simpliciter. q̄ diē sanctus Tho. in. iiij. di. xxxij. ar. iiij. Ipsa addit sup malū fidei malū plis. q̄ ex peccato vxori causas incertitudo proliſ. Sed aliter dicendū est in fornicatione simplici ceteris paribus pl̄ peccat vir. tum q̄ habet plus de bono ratiōis tum q̄ mulier plus habet de humido inclināte ad hoc & magis p̄ consequens excusabilis. Sed in matrimonio addit⁹ hoc ad peccatū vxoris quod est malū plis. Sed quātū ad bonū fidei qua vterq; alteri equaliter inclinat vterq; equaliter peccat. Insup est notandū q̄ qnatum ad bonū fidei qua vterq; alteri obligatur equaliter peccant. quia equaliter obligantur. Sed vlt̄ius q̄tum ad bonū proliſ plus peccat mulier. quia causat incertitudinē plis. vñ simpliciter loquendo plus peccat vxor adultera q̄ vir adulter. Ad argumentum in oppositum concedendum est q̄ ad paria dicant i causa diuortij. q̄ illud ppter qđ faciendum est diuortium est fractio fidei. & q̄tū ad hoc equaliter peccat in actu adulterij nō tñ simplicit̄ eq̄liter. Unde dicendum q̄ ad equalem penam iudicant sed nō ex equalibus causis. Hic ut duo fures quorū vñus in duplo peior est alio ad equalem penā iudicant. nō sequit̄ q̄ equaliter peccant. quia mulier peccat contra bonū fidei & bonū plis. vir aut̄ solū cōtra fidei bonū. ido causa diuortij in muliere est maior causa. licet in vtrorū causa sit sufficiens. Ex his duobus modis ducem vxorem nō potest venire ad ce-

nam celestem. Tertio ducitur vxor in lictō cōiugio & qui sic vxore duxerit ad beatitudineſ celestis cene puenire poterit. vt patuit supra. sermo. xxxvij. **¶** Est tñ circa hoc notandum vt vir ad cenam agni pueniat circa vxore ducendam quattuor ista nota. qualiter sit eligenda. qualiter corrigenda. qualiter dirigenda. & q̄li ter diligenda. Est em vxor eligenda discrete. corrigenda secrete. dirigenda mansuete. & diligenda complete. vt sit electio per discretā de liberationem. Directio per mansuetaz gubernationem. Correctio p secretam communicationē. Primo ergo est eligenda vxor discrete. nō subito nec precipitāter capienda. q̄ talis feruor i p̄incipio facit penā in futuro. Exempluz habem⁹ Gen. xxiv. de Iacob filio Esau qui ad pri mū aspectū Hyne filie Jacob rapuit eā & mori voluit nisi eam ducere posset & fecit in tanto feruore q̄ p eius amore se & populum suuſ totum circumcidit permisit. & ob eius facti precipitationem interfactus est cuž populo suo per fratres Hyne. Nō ergo in ducendo vel eligēdo vxorem habebatur totaliter respectus ad formam vel speciem mulieris. q̄ vt dicit Bo etius li. iiij. de conso. psa. viij. Forme vero nitidior ut rapidus. i. valde transitorius est vt velox est et vernalium florū mutabilitate fugator. Et dicit Gen. Si laudas pulchritudinē expecta modicū & nihil erit. Et dicit Ps. Propter mulierū speciem multi perierūt. Eccl. ix. Alij gladijs. alijs suspendijs. alijsq; beneficijs. Idcirco nō est formā vel species principaliter in muliere cōsideranda vel respicienda. nec debet haberi respectus ad diuitias. quia di. Augusti. de verbis domini. sermo. xl. Si vxor amat maritum quia diuies est nō est casta. non enim amat maritū sed aurū mariti. idē est de viro. Sed ad mores debet habere precipue respectū. Nam si intantū est gratiosum negotiū bene nubere. q̄ teste Salomonē. donuz dei. prie reputatur. Drouer. xix. Homus & diuitie dantur a parentibus. a domino autē vxor prudens. Distinguit autem Aristo. viij. ethi. c. iii. tres species amicitie. videlicet pp̄t bonū vtile. pp̄ter delectabile. & pp̄ter honestum. i. pp̄ter bonos mores. et ista est pfecta amicitia & quicquid boni est in duabus primis speciebus totum est in vna ista. vñd ista est sola amicitia mansura. non autem amicitia pp̄ter vtile que est pp̄rie iuuenum et mercatorū. & talium amicitia transit bñficio vtilitatis cessante. amicitia pp̄ter delectabile que est pp̄rie iuuenum et cessabit velociter delectatione transeunte. Et ideo dicit Aristo. q̄ amicitie iuuenum sunt defacili pmutabiles pp̄ter duo. Primo propter etatem variatur delectatio. nō enī delectatio

Dñica secūda post trinitā.

placet adolescenti que placet puerō. secundo quia incipiūt amare nō ex perfecto iudicio rationis. sed ex passione. passio autem cito transit. t̄ ideo velociter amant t̄ velociter ab amore cessat. Sed tertia amicitia que est ppter bonum honestū habet istas conditiōes. quia est mansura et rata qz fundat sup bonos mores. qui virtuosis semper manent. Rata autē est qz pauci sunt virtuosi. Et indigz hec amicitia longo tempore et cōictu t̄ experientia morū Unde dicit ibidē Aristo. Nō scire est ad inuicem dilectionē verā donec modius salis comedatur. t̄ consumetur. Cum ergo viri et vxoris debeat esse amicitia maxima non poterit fundari supra pulchritudinez corpalem quia illa transibit Proverb. xxxi. Fallax gratia et vana est pulchritudo Nec poterit fundari super diuitias. qz illa amicitia ē propter utile t̄ amicitia p accidens. quia bona diligūtur non psona. Unde Hierony. contra Iouinianum li. j. Marchia inq̄ cathonis filia minor cum quereretur ab ea. cur post amissum maritū nō nuberet? r̄ndit senon inuenire virum qui se magi vellet qz sua. quo dicto inquit Hierony. elegāter ostendit diuitias magis eligi solere qz pudicitiam. hec ille. Certe modernis temporib⁹. nec pudicitia nec honestas morū ad nuptias sed tantū diuitie t̄ libido. t̄ ideo non perseuerat amicitia nec puenit ples apta vt frequenter inter coniuges. Unde Cris. sup Matheum omelia. f. exponens illud. Salmon autem genuit Boos de Raab. Qui inquit fm impietum dei accipit vxorē a deo pūsam. in vītute generat filios t̄ in seipso virtutem habentes. Boos em̄ robur interpretatur Qui autem accipiunt vxores ex pūsione dyaboli in infirmitate generat filios nec valentes nec fortes nisi in malo vt ad penā sue irregularitatis nō ad gaudium t̄ solitatem videant filios genuisse. Et infra Boos genuit obeth ex Ruth. q̄ interpretatur Ibdit. Nūc autē qdā diuitias eligūt et n̄ mores pulchritudinē t̄ nō fidē. Et qd̄ in mere trice solet queri hoc i cōiugis optāt. ppter ea nō generat filios subditos vel sibi vel deo. sed p̄tumaces p̄tra se t̄ cōtra deū vt filij eoꝝ n̄ sint fruct⁹ iuste cōmixtionis eorū. sed pena condigna irregularitatis eoꝝ. hec Cris. Exemplum habemus exp̄sse Tob. vi. vbi legitur qz zaraflia Raguelis septē viris tradita fuit qz singulos prima nocte demon asmodeus noīe suffocauit manente vīgine intacta. Et iō cū Rapha el suggesteret iuniori tobie dixit ita. Audi me t̄ ostendā tibi qui sunt qb⁹ p̄ualere p̄t demon hīnāqz q̄ cōtingū ita suscipit vt deum a se t̄ a sua mente excludant et sue libidini ita yacent sicut equus t̄ mul⁹ in qb⁹ nō est intellect⁹. habet p̄tatem sup eos demon Tales qz bñ possūt

dicare verbū allegatū. vxorē duxi. s. ppter libidini vacandū. t̄ iō nō possū venire. qz multe ppter vxores a regno dei excludūt. Et sedit angelus. Tu autē cū receperis eā ingressus cibulū per tres noctes cōtinens esto ab ea t̄ nī hil aliud nisi orationibus vacabis cū ea. transacta autē tertia nocte accipies vīginem cū timore dei t̄ magis amore filiorū qz libidinis ductus vt in semine Abrae in filijs benedictionez p̄sequeris. Et notandum qz fuit prima occasio quare filij Zech recesserūt a deo. t̄ quare diluvium inundavit. Gen. vi. Cuz cepissent homines multiplicari sup terrā et filios procreassēt vidētes filij dei. i. Zeth filias hominum qz c̄sent pulchre acceperunt sibi vxores ex omnibus quas elegerāt. Hic ergo primo volēti vxorē ducere d̄z eā diligere discrete. Exemplum quō Abraam adiurauit Eleazar seruū suū qz nō accipet vxorē filio suo Isaac de filiab⁹ cha naan Gen. xxiiij. Et Jacob cū matura deliberatione sibi de vxoribus puidit fuiens p̄eis. xiiij. annis. Gen. xxix. Incidentaliter hic inicit vna dubitatio seu questio. Ex quo dictu⁹ est qz Jacob prouidit sibi de vxoribus. vtrū licitu⁹ fuit aliquā habere plures vxores. dicunt doctores qz nunqz licitum fuit vni viro plures vxores habere absqz diuina dispensatōne. qz indicta fuit homi a primeua institutiōe singularitas. ita qz vnu vir esset cōiugio copulatus vxori vni Gen. ii. Adh̄erebit vxori sue et non dicit vxoribus H̄z qz abrahā t̄ Jacob plures habuerunt vxores fuit ppter multiplicatiōes cultus diuini qz fm doctores fuit causa dispē sandi. fm qz di. Aug. sup Gen. Et poif. xxv. q. iij. Obijciūt Jacob quattuor vxores qz qm̄os erat crimen nō erat. Idem in li. de virgi. dicit. antiquitus iustis nō fuit peccatum qz pluribus feminis vtebant nec qz naturaz faciebant cum nō lasciandi causa sed gignendi hoc faciebant. t̄ si qz obijceret de Lamech Gen. iij qui prim⁹ habuit duas vxores t̄ fm gl. prim⁹ cōtra morem et naturā adulteriu⁹ introduxit. Et si ille fuit adulter quare nō t̄ alii qui plures vxores habuerūt? Ad hoc dicunt doctores qz Lamech autoritate p̄pria sine diuina dispētatione plures vxores habuit. t̄ ppter h̄ d̄ adulteriu⁹ introduxisse. qz de iure diuino debuit p̄me vxori fidem seruasse. H̄z alii s patrib⁹ lictū fuit h̄re plures vxores ex diuina dispētatione ppter generationis officiū. H̄cdo vxor corrigenda est secrete nō cū cōfusiōe vel verecunda publice arguēda. Vñ Varro in quadā media Vitiū cōiugis aut est tollendū aut ferēdū. qz tollit vitiū p̄modiorē p̄iuge efficit. qz ferē seipm efficit meliorē t̄ iō multū arguenda fuit severa austeritas trium virorū. de quibus narrat Galeri⁹. li. vj. c. iij. quoꝝ vnu vocabatur

Gulpitius gallus. **H**ip publice vxore repudiauit qd in publicu pdierat discoopto capite. **S**ecundus vocabat **H**erinus sophna. als seu us. hic fili uxore sua repudiauit qd ausa est ludo experire ipso ignorante. **T**ertius dicebat metelli us h uxore eo qd vinu bibiss fuste pcussit et interemis nō sic sanctus **J**ob l3 uxore pessimam habuerit arguebat. **S**ecrete et modeste. **N**az cū diceret ad ipsum bñdic. i. maledic deo et morere. ait quasi vna de stultis mulieribus locutae **J**ob. ii. **N**ec dixit qd fuit stulta. sed quasi vna de stultis loqba. **T**ertio dirigenda est mansuete nō tñ tyrannide cū xboru austerritatem cū cordis amaritudine. qd dicit aplus ad **C**ol. iii. **V**iri diligite uxores vestras. et nolite amari esse ad illas. iō formata fuit mulier non de capite nec de pede. s de costa et assumpta d latere. in signu qd nec dñs esse dñs nec ancilla s̄z socia viro. sicut notat mḡli. ii. s̄niz di. xvij. Et sunt xbora hugonis li. i. pte. vi. c. xxxv. Cū facta sit mulier de viro nō de qualibet pte corporis viri. sed de eius latere formata est vt onidere. qd i cōsortiu crebab̄ dilectois. ne forte si fuisset de capite viro facta viro ad dominacionem videretur pferenda. aut si de pedib ad seruitutē subiecta. qd g viro nec dñs nec ancilla parab̄ sed socia. nec de capite. nec dñ pedib sed de latere fuerat facienda vt iuxta se ponendā agnosceret quā de suo latere sumptam didicisset. hec **H**ugo cū mḡo. **H**ed qd dicit qd viro parab̄ socia hoc vez est an pctm. **H**ed post pctm dictū fuit mulieri. **H**ub viri ptate et ris et ipē dominabis tui. **G**en. iij. vt iam vir sit mulieri dñs qui an pctm fuit ei socius. d3tam ut dictū est vir eam mansuete regere et pcorditer. qd ale regimē cū pcordia placet deo. iuxta illud **E**ccl. xxv. In tribus bñplacitu est spiritui meo que sunt pbata cora deo et enumerata ea pcordia fratrū. amo. primo. vir et mulier sibi bñ pfectentes. Quarto uxor diligenda est complete. Ita cōpletionē charitatis et amicitie qd esse inter vi et uxorem apls mēsurat tripliciter. Primo mō p dilectionē christi ad ecclesiam que fuit maxima. Alio mō p dilectionē viri ad corpus ppum. Tertio mō p dilectionē ad seipm. **H**e primo ad **E**p̄. v. **V**iri diligite uxores sicut christus dilexit ecclesiam et tradidit seipm p ea. **H**e scđo. **V**iri dñt diligere uxores sicut corpora pp̄a. **H**e tertio. Unusqz diligit uxore suā sicut seipm. Ita dilexit uxore suā quidā romanus vt potius mori vell qd ea mori pmitteret. **H**e quo refert **V**alerius li. iij. c. v. dicēs. Bratus romanus duos apprehendit Angues. s. masculū et feminā. certificat p aruspice qd dimisso masculo uxor sua celeriter moreret. dimissa xo feminā ipemēt moreretur. ille statiz feminā dimitti iussit. sustinu

stqz ibi in cōspectu serpētis seipm interitu serpētis occidi. **E**t merito sunt uxores diligente ppter tria. qd sunt grate in cōiuīdo. condole do et cōmoriēdo. Grate in coniuīdo. sicut refert **V**alerius vbi s. d regina uxore **P**etria dis qd intantuz effusis charitatis habenis viꝫ amauit qd tonsis capillis habitu virili assumpio equis et armis se assuefecit vt virū fugiente continue p terras extraneas seqretur. **H**ūt scđo grate et pie in condoleō. sicut ibidē narrat **V**alerius qd lacedonij a spartanis esset capit et ad decollādum in carcere reseruati cōiuges eorum allocutare viros pterritos intrauerūt carceres impetrato a custodibus aditu cōmutataqz veste p simulatōne doloz. velat capitibus eos abire passi sunt et ita ipi liberabāt et ipē saluabant. **T**ertio sunt grate in cōmoriēdo. Narrat **H**iero. cōtra **I**ouinia nū li. i. **I**n di necnō pene oīs barbari uxores plurimas habēt. apud indos lex est vt uxor charissima cū marito defuncto cremeat. nā iuxta cadauer uxor accubat amplectēs illud et deosculans et suppositos ignes pudicitie laudē contemnens **I**dcirco vñusquisqz uxore suā discrete eligat. mansuete regat. secrete corrigat et complete diligat vt cū ea penas eternas euadat. et cenā celestis beatitudinis feliciter apprehēdat.

He eadem. Sermo tertius.

Domo quidazfe
Hec cenā magnā et vocavit multos et misit suum suū hora cene dicē in uitatis vt venirent qd parata sunt omnia. **L**uce xiiij. Consuetudo ē dominorū magnorū mundi et principum et reguz interdum suis subdit facē coniuīuz vt eos faciant beniuolos ad s̄ uiendū sibi. sicut legitur figura **G**en. xl. d pharaone rege egypti qui in dienatiuitatis sue fecit coniuīum pueris suis. i. suis suis. et hoc ē qd dicit textus biblie. Exinde dies tertius natalicius **D**haraonis erat qd fecit grande cōuiūum pueris suis. sicut etiam legitur **M**arci vi. d **H**erde antipa. qui etiam talē consuetudinē suavit quia de ipo dicit. Cū dies optinus accidisset **H**erodes in natali suo cenam fecit principibus et tribunis et p̄mis galilee. **H**z notable ē valde qd in cōiuīo **D**haraonis occidit pistor. et in cena **H**erodis **J**ohannes baptista. quia dicit **G**en. xl. in fi. qd in tali coniuīo pharao recordat pincerne et pistoris ynū restituit in locū suum pristinuz. i. pincernā vt ei poculū ministraret. Alterum xo in patibulo vt coniectoris. s. **J**oseph veritas p̄baretur **H**e herode d^r **M**arci. vij. vbi s. qd missis spiculatore p̄cepit amputare caput eius et ferrei disco. **D**oraliter p̄ hos duos reges dyabolus significatur ratione interpretationis. **P**apha-
 s 5